

ЗВІТ

за результатами моніторингового дослідження
обласних політик і програм з питань соціального захисту населення,
зокрема внутрішньо переміщених осіб

Рожищенська міська територіальна громада
Волинська область

2024

Зміст

Терміни та скорочення.....	2
Вступ.....	2
Методологія дослідження.....	4
Результати огляду місцевих політик і програм у сфері соціального захисту.....	5
<i>Інформація щодо аналізу відкритих джерел.....</i>	<i>5</i>
<i>Підсумкова таблиця щодо аналізу відкритих джерел.....</i>	<i>6</i>
<i>Інформація про чинні програми регіонального та місцевого рівнів у напрямі соціальної підтримки і захисту населення.....</i>	<i>7</i>
<i>Інформація щодо забезпечення виконання заходів місцевих цільових програм підтримки ВПО відповідними фінансовими та організаційними ресурсами.....</i>	<i>8</i>
<i>Інформація про чинні НПА, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, надання додаткових гарантій та пільг.....</i>	<i>9</i>
<i>Підсумкова таблиця щодо проаналізованих місцевих нормативно-правових актів.....</i>	<i>9</i>
<i>Підсумкова таблиця щодо включення до програм і місцевих нормативно-правових актів ВПО, врахування їхніх потреб та інтересів.....</i>	<i>10</i>
<i>Аналіз наявних програм, проєктів програм і місцевих НПА на предмет включення до них ВПО, дотримання їхніх прав, врахування потреб та інтересів.....</i>	<i>10</i>
Висновки за результатами проведеного аналізу місцевих політик і програм у сфері соціального захисту.....	11
Рекомендації.....	12

Терміни та скорочення

ВПО — внутрішньо переміщені особи

МТГ — міська територіальна громада

НПА — нормативно-правовий акт

Вступ

Регіональна команда благодійної організації «Благодійний фонд “Стабілізейшен Суппорт Сервісез”» у Волинській області у межах проекту «Підтримка спроможності системи соціального захисту населення щодо реєстрації внутрішньо переміщених осіб», який реалізується за підтримки Агентства ООН у справах біженців в Україні, спільно з Радою з питань ВПО провели моніторингове дослідження місцевих політик і програм у сфері соціального захисту.

Важливість даного дослідження полягає в оцінці включення ВПО до життя громади, перебування їх у полі зору органів місцевого самоврядування та реагування на виклики, пов’язані з подоланням негативних наслідків внутрішнього переміщення. Надання соціальної підтримки ВПО нарівні з зареєстрованими жителями громади важливе для інтеграції та адаптації ВПО, зменшення соціальної напруги.

Проведення даного моніторингу дало змогу оцінити сильні та слабкі сторони місцевої політики щодо соціальної підтримки населення. Воно може стати основою розроблення та впровадження подальших змін при визначенні пріоритетних заходів, спрямованих на соціальну підтримку населення, з урахуванням інтересів ВПО.

Рожищенська міська територіальна громада розташована на південному сході Волинської області. Її площа — 461,1 км² (8,73 % площі Луцького району, 2,29% площі Волинської області). Адміністративний центр — місто Рожище — розташований за 22 км автошляхами від обласного центру (Луцьк). Відстань від Рожище до пунктів перетину українсько-польського кордону: 91,5 км — «Устилуг», 117 км — «Ягодин». Рожище — одне із найдавніших міст Волині. Місто районного значення, до 2020 року — центр Рожищенського району Волинської області. Площа — 10,07 км², населення — понад 12 000 людей.

Демографічна ситуація у Рожищенській МТГ змінювалась під впливом міграційних процесів, спричинених війною: виїзд місцевих жителів за кордон та поповнення населення громади за рахунок ВПО, переважна більшість яких — жінки з дітьми. Чисельність ВПО у громаді також постійно змінюється. Найбільша кількість ВПО, які одночасно проживали у громаді, — приблизно

2200 людей. Станом на початок 2023 року у громаді проживали 1500 людей з числа ВПО, більшість з яких — жінки.

Разом із ситуацією на фронті змінювалась і географія переміщення ВПО: на початку повномасштабної війни переважали люди з Києва та Київської області, а згодом найбільшу частку становили люди з Харківської, Херсонської та Донецької областей. Громада облаштувала місця для колективного проживання ВПО: гуртожиток коледжу (приміщення для 90 людей) та амбулаторія у селищі Дубище (приміщення для 25 людей).

Кількість ВПО, які зареєстровані у Рожищенській міській територіальній громаді (таблиця).

Зареєстровані ВПО (всього), з них	1057
сім'ї	760
жінки	633
чоловіки	424
люди працездатного віку	502
пенсіонери	223
люди з інвалідністю	58
діти до 18 років	332

Соціальні послуги у Рожищенській МТГ надають такі установи:

- КУ «Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» Рожищенської міської ради.
- Служба у справах дітей Рожищенської міської ради.
- КУ «Центр соціальних служб» Рожищенської міської ради.
- Рожищенська районна філія Волинського обласного центру зайнятості.

Для забезпечення гуманітарною допомогою евакуйованих людей було створено тимчасові благодійні пункти видачі гуманітарної допомоги (продукти харчування, засоби гігієни, одяг тощо). Крім того, видачу гуманітарної допомоги здійснюють Товариство Червоного Хреста, благодійні організації та релігійні громади.

Відповідно до законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», а також Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період

до 2025 року (затверджена Розпорядженням КМУ від 07.04.2023 № 312-р), з метою створення сприятливих умов для адаптації та інтеграції ВПО у громаді, Рішенням виконавчого комітету Рожищенської міської ради від 26.10.23 № 12/10 створено Раду з питань ВПО та затверджено Положення про її діяльність .

Методологія дослідження

Мета дослідження

Оцінка наявності, доступності та впливу місцевих програм та політик у сфері соціального захисту ВПО Рожищенської територіальної громади, а саме виявлення сильних сторін, слабких місць, можливостей для поліпшення якості надання соціальної підтримки ВПО на місцевому рівні, подолання викликів, спричинених внутрішнім переміщенням.

Дослідження прагне надати рекомендації щодо оптимізації ресурсів, підвищення доступності та ефективності послуг Рожищенської МТГ, а також забезпечення справедливого, інклюзивного та з урахуванням життєвих обставин підходу до задоволення потреб ВПО. Це сприятиме їхній соціальній адаптації та інтеграції, покращенню якості їхнього життя.

Об'єкт дослідження

Програми та політики, а також система заходів, спрямованих на надання підтримки, захист та соціальну адаптацію ВПО у Рожищенській територіальній громаді.

Предмет дослідження

- Чинні місцеві цільові програми соціальної підтримки і захисту населення, програми підтримки ВПО.
- Чинні місцеві цільові програми, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, місцеві цільові програми підтримки ВПО.
- Проекти програм, планів заходів, спрямованих на соціальну підтримку ВПО.
- Чинні місцеві НПА (рішення, розпорядження тощо), спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, надання додаткових гарантій та пільг.
- Чинні місцеві НПА (рішення, розпорядження тощо), спрямовані на соціальний захист, адаптацію та інтеграцію ВПО, надання додаткових гарантій та пільг.
- Інші регіональні акти і документи (та проекти), що прямо чи опосередковано спрямовані на захист прав та інтересів, підтримку ВПО.

Завдання дослідження

- Аналіз різних програм соціального захисту, що спрямовані на ВПО, з оцінкою їхньої ефективності та результативності.
- Вивчення доступності та якості різних видів послуг, які надаються ВПО (житло, медична допомога, освіта, працевлаштування тощо).
- Оцінка рівня доступності інформації про програми і політики соціального захисту ВПО.
- Визначення проблем і недоліків у програмах і політиках соціального захисту, пропозиція конкретних заходів для їх вдосконалення.

Методи дослідження

- Детальний аналіз інформації, доступної на офіційних сайтах Рожищенської громади.
- Подання офіційних запитів до відповідних установ з метою отримання додаткових даних, необхідних для дослідження.
- Оброблення та аналіз зібраної інформації з метою ідентифікації ключових аспектів, проблем, прогалин у програмах і політиках соціального захисту ВПО.
- Організація зустрічей та телефонних дзвінків з представниками органів влади та інституцій соціального захисту для верифікації проаналізованих даних, отримання додаткових роз'яснень.
- Підготовка рекомендацій, спрямованих на покращення наявних програм і політик у сфері соціального захисту ВПО.

Результати огляду місцевих політик і програм у сфері соціального захисту

Інформація щодо аналізу відкритих джерел

У межах моніторингового дослідження місцевих політик і програм Рожищенської МТГ було проведено аналіз інформації, доступної на [офіційному сайті](#) Рожищенської міської ради. Тут розміщена інформація про соціальний захист, зокрема наявний розділ «[Організація соціального захисту](#)», а також матеріал «[Актуальна інформація для ВПО](#)».

Підсумкова таблиця щодо аналізу відкритих джерел

Область / населений пункт, громада	Назва місцевого органу влади або інституції соціального захисту населення, посилання на сайт	Чи є на сайті окремий розділ щодо ВПО (так/ні)	Чи є на сайті окремий розділ щодо соціального захисту		Чи є на сайті окремий розділ щодо НПА, які надають додаткові гарантії / пільги		Доступність інформації щодо програм соціального захисту населення та ВПО		Доступність інформації щодо НПА, які надають додаткові гарантії / пільги населенню та ВПО	
			Населення (так/ні)	ВПО (так/ні)	Населення (так/ні)	ВПО (так/ні)	Легко, середня / висока складність, інформація недоступна	Можливо завантажити (так/ні)	Легко, середня / висока складність, інформація недоступна	Можливо завантажити (так/ні)
Волинська обл., Рожищенська МТГ	Рожищенська міська рада rozhrada.gov.ua	Так	Ні	Ні	Ні	Ні	Середня складність	Так	Середня складність	Так

Інформація про чинні програми регіонального та місцевого рівнів у напрямі соціальної підтримки і захисту населення

Комплексна програма соціального захисту населення Рожищенської міської територіальної громади на 2024 рік (затверджена Рішенням Рожищенської міської ради від 29.03.2024 № 42/4, [зі змінами](#)).

Мета Програми: забезпечення соціальних гарантій, підвищення рівня життя та задоволення потреб жителів Рожищенської МТГ.

Завдання Програми:

- Вирішення невідкладних питань матеріально-технічного, медичного, соціально-побутового обслуговування жителів територіальної громади, які опинилися у складних життєвих обставинах.
- Здійснення заходів, спрямованих на забезпечення права на достатній життєвий рівень, надання адресної підтримки незахищеним верствам населення.
- Поховання померлих самотніх громадян, людей без певного місця проживання, людей, від поховання яких відмовилися рідні, знайдених невпізнаних трупів.

Цільова соціальна програма «Молодь Рожищенської міської територіальної громади» на 2024–2026 роки (затверджена Рішенням Рожищенської міської ради від 22.12.2023 № 39/19).

Мета Програми: створення системи всебічної підтримки, формування та розвитку громадянської активності молоді для її самовизначення та самореалізації, забезпечення правових, гуманітарних, економічних передумов, надання гарантій соціального становлення молоді та її участі у суспільних процесах громади.

Програма для кривдників (затверджена Рішенням Рожищенської міської ради від 20.09.2023 № 10/12).

Мета Програми: корекція агресивної поведінки кривдників, формування соціально прийнятних норм, гуманістичних цінностей і ненасильницької поведінки.

Завдання Програми:

- Сприяння зміні насильницької поведінки кривдника.
- Сприяння оволодінню кривдниками навичками безконфліктного спілкування, ефективної комунікації.

Інформація щодо забезпечення виконання заходів місцевих цільових програм підтримки ВПО відповідними фінансовими та організаційними ресурсами

Відповідно до розподілу витрат бюджету Рожищенської МТГ на реалізацію місцевих програм у 2024 році, витрачено наступні суми.

У межах Комплексної програми соціального захисту населення Рожищенської територіальної громади на 2024 рік:

- Компенсаційні виплати за пільговий проїзд окремих категорій громадян на залізничному транспорті — 30 000,00 грн.
- Надання соціальних гарантій фізичним особам, які надають соціальні послуги людям похилого віку, людям з інвалідністю, зокрема дітям з інвалідністю, хворим, які не здатні до самообслуговування і потребують сторонньої допомоги, — 660 000,00 грн.
- Інші заходи у сфері соціального захисту і соціального забезпечення — 3 800 000,00 грн.

У межах Програми «Молодь Рожищенської територіальної громади» на 2024 рік:

- Інші заходи та заклади молодіжної політики — 100 000,00 грн.

Крім того, відповідно до Звіту про виконання бюджету Рожищенської МТГ за 2023 рік, профінансовано такі заходи:

- Забезпечення соціальними послугами за місцем проживання людей, які не здатні до самообслуговування у зв'язку з похилим віком, хворобою, інвалідністю, — 7 235 700,00 грн, або 99,48% виконання.
- Утримання та забезпечення діяльності центрів соціальних служб — 890 600,00 грн, або 98,79% виконання.
- Надання соціальних гарантій фізичним особам, які надають соціальні послуги людям похилого віку, людям з інвалідністю, зокрема дітям з інвалідністю, хворим, які не здатні до самообслуговування і потребують сторонньої допомоги, — 265 500,00 грн, або 84,3% виконання.
- Організація та проведення громадських робіт — 199 000,00 грн, або 100% виконання.
- Інші заходи у сфері соціального захисту і соціального забезпечення — 2 164 900,00 грн, або 92,04% виконання.
- Інші заходи у галузі культури і мистецтва — 143 900,00 грн, або 95,94% виконання.

Інформація про чинні НПА, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, надання додаткових гарантій та пільг

Протягом 2023–2024 років голова Рожищенської міської ради та виконкомом Рожищенської міської ради ухвалили такі рішення і розпорядження:

1. [Рішенням виконкому Рожищенської міської ради від 26.10.2023 № 12/10](#) утворено Раду з питань ВПО при виконавчому комітеті Рожищенської міської ради та затверджено Положення про Раду з питань ВПО при виконавчому комітеті Рожищенської міської ради.
2. [Рішенням виконкому Рожищенської міської ради від 06.04.2022 № 60](#) затверджено Порядок компенсації витрат за тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися у період воєнного стану і не отримують щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг, в Рожищенській територіальній громаді.
3. Розпорядженням міського голови від 05.12.23 № 226-рв затверджено положення про Робочу групу з питань доступності послуг об'єктів соціальної роботи у громаді, співробітництва з іншими територіальними громадами, підвищення рівня інклюзії.

Підсумкова таблиця щодо проаналізованих місцевих нормативно-правових актів

Область / населений пункт, громада	Всього НПА (зокрема проєктів НПА)		З них за тематикою				
	Регіональні, місцеві програми	Місцеві НПА щодо надання додаткових пільг, соціальних гарантій тощо	Програми щодо підтримки населення	Програми щодо підтримки ВПО	НПА, спрямовані на додаткову підтримку населення	НПА, спрямовані на додаткову підтримку ВПО	Проєкти НПА щодо підтримки ВПО
Волинська обл., Рожищенська МТГ	3	3	1	1	1	1	0

**Підсумкова таблиця щодо включення до програм і місцевих
нормативно-правових актів ВПО, врахування їхніх
потреб та інтересів**

<i>Область / населений пункт, громада</i>	<i>Програми та НПА щодо підтримки населення</i>			<i>Програми (зокрема проєкти) та НПА щодо підтримки ВПО</i>	
	<i>Всього</i>	<i>З них містять заходи та положення щодо підтримки ВПО</i>	<i>З них потребують внесення змін або доповнень</i>	<i>Всього</i>	<i>З них потребують внесення змін або доповнень</i>
Волинська обл., Рожищенська МТГ	6	1	1	1	1

**Аналіз наявних програм, проєктів програм і місцевих НПА
на предмет включення до них ВПО, дотримання їхніх прав,
врахування потреб та інтересів**

Під час аналізу місцевих політик і програм у сфері соціального захисту ВПО у Рожищенській МТГ доходимо висновку, що ВПО сприймаються тут як повноцінні члени громади без виокремлення їх в окрему категорію. Це сприяє їхній інтеграції, самовизначенню та взаємодії з іншими членами громади.

Так, Рішенням виконкому Рожищенської міської ради від 06.04.2022 № 60 затверджено Порядок компенсації витрат за тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися у період воєнного стану і не отримують щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг, в Рожищенській територіальній громаді.

Цей порядок визначає механізм надання компенсації витрат власників житлових приміщень приватного житлового фонду, що пов'язані з безоплатним тимчасовим розміщенням ВПО і не отримують щомісячної адресної допомоги ВПО для покриття витрат на проживання, зокрема на оплату житлово-комунальних послуг.

Розпорядженням міського голови від 05.12.23 № 226-рв затверджене положення про Робочу групу з питань доступності послуг об'єктів соціальної роботи в громаді, співробітництва з іншими територіальними громадами, підвищення рівня інклюзії. Робоча група сприяє підвищенню якості надання різних послуг, зокрема соціальних, на основі спільних інтересів та цілей різних громад шляхом міжмуніципального співробітництва. Вона сприяє виявленню, аналізу, обговоренню, пошуку шляхів для вирішення проблем та усунення негативних факторів, що впливають на доступність послуг у громаді.

Висновки за результатами проведеного аналізу місцевих політик і програм у сфері соціального захисту

В межах аналізу чинних нормативно-правових актів, опублікованих на сайті громади, було встановлено, що у Рожищенській МТГ відсутня цільова програма, спрямована виключно на підтримку ВПО. Крім того, у чинних програмах немає положень щодо захисту прав ВПО.

Основною програмою, в межах якої здійснюється надання підтримки соціально вразливим верствам населення, є Комплексна програма соціального захисту населення Рожищенської міської територіальної громади на 2024 рік. Вона об'єднує заходи, спрямовані на вирішення найбільш соціально чутливих проблем. Важливо зауважити, що проблемним є питання оздоровлення дітей, надання пільгового харчування або звільнення від плати за харчування дітей ВПО.

Серед виявлених проблем громади — відсутність програм для забезпечення житлових потреб ВПО. Найбільш актуальними напрямками реалізації житлових програм у Рожищенській громаді можуть бути:

- Будівництво нового житла.
- Реконструкція та модернізація наявного житла.
- Розроблення програм, які надають соціальне житло людям з низьким доходом, людям без певного місця проживання, ВПО та іншим.

Рекомендації

1. Розробити цільову комплексну програму підтримки ВПО у Рожищенській громаді, в якій будуть визначені основні та додаткові напрями соціального захисту ВПО.
2. Розробити програму забезпечення житлом ВПО, яка передбачала б можливість надання тимчасового житла, компенсування вартості орендованого житла тощо.
3. Розглянути питання щодо повного або частково звільнення ВПО від сплати адміністративних послуг за виготовлення паспортів. Адже багато хто втрачає документи під час евакуації та не має фінансової можливості відновити їх. Зменшення або звільнення від сплати не призведе до значних фінансових втрат громади, але продемонструє повне розуміння громадою ситуації, її залученість до процесу вирішення проблем ВПО, особливо новоприбулих.
4. Долучати до розроблення та погодження проєктів місцевих програм або інших НПА представників з числа членів Ради з питань ВПО у Рожищенській МТГ.

Чинна редакція заходу програми / положення НПА	Запропонована редакція заходу програми / положення НПА	Результат запропонованих змін та/або доповнень
<i>Комплексна програма соціального захисту населення Рожищенської міської територіальної громади на 2024 рік (затверджена Рішенням Рожищенської міської ради від 29.03.2024 № 42/4)</i>		
Розділ VII п. 17 — відсутній	Розділ VII (доповнити): п. 17. Надання матеріальної допомоги внутрішньо переміщеним особам, які залишилися без засобів для існування по незалежним від них обставинам (стихійне лихо, нещасний випадок та інше), а також тим, які перебувають у скрутних життєвих обставинах.	Розділ VII (доповнити): п. 17. Надання матеріальної допомоги внутрішньо переміщеним особам, які залишилися без засобів для існування по незалежним від них обставинам (стихійне лихо, нещасний випадок та інше), а також тим, які перебувають у скрутних життєвих обставинах.

Програма «Молодь Рожницької міської територіальної громади» на 2024–2026 роки (затверджена Рішенням Рожницької міської ради від 22.12.2023 № 39/19)

<p>Розділ III Пріоритет 4 — відсутній</p>	<p>Розділ III <i>(доповнити)</i>: Пріоритет 4. Підтримка вразливих груп молоді та внутрішньо переміщених осіб; здійснення заходів, спрямованих на соціальне становлення та підтримку молоді з числа внутрішньо переміщених осіб.</p>	<p>Розділ III <i>(доповнити)</i>: Пріоритет 4. Підтримка вразливих груп молоді та внутрішньо переміщених осіб; здійснення заходів, спрямованих на соціальне становлення та підтримку молоді з числа внутрішньо переміщених осіб.</p>
---	--	--

Дослідження провела Благодійна організація «Благодійний фонд “Стабілізаційний Суппорт Сервісес”» у лютому – червні 2024 року за фінансування Агентства ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН).

Зміст цієї публікації є виключно відповідальністю БО «БФ “ССС”» та не може використовуватися, щоб відобразити думку Агентства.

Підпишіться на наш фонд у соціальних мережах, щоби слідкувати за дослідженнями системи соціального захисту населення, отримувати новини щодо допомоги постраждалим людям в Україні та дізнаватися про актуальні зміни законодавства.

НАШ САЙТ:

<https://sss-ua.org>

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:

info@radnyk.org

FACEBOOK:

[@stabilizationsupportservices](https://www.facebook.com/stabilizationsupportservices)

INSTAGRAM:

[@stabilizationsupportservices](https://www.instagram.com/stabilizationsupportservices)

TELEGRAM:

[@SSS_Ukraine](https://www.telegram.com/@SSS_Ukraine)

TWITTER:

[@SSS_Ukraine](https://www.twitter.com/@SSS_Ukraine)